

Sygn. akt IV U 156/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Grażyna Gizewska Rozmus
Protokolant:	stażysta Nura Al Saadoon

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2014 r. w Olsztynie

sprawy D. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania D. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 1 marca 2013 roku nr (...) /KP/2013

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje odwołującemu D. H. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 10 września 2012 roku do 23 września 2012 roku.

Sygn. akt IV U 156/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. - decyzją z dnia 1 marca 2013r., znak (...) (...) odmówił D. H. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 10.09.2012r. do 23.09.2012r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w dniach 18.09.2012r. i 19.09.2012r. tj. w trakcie przebywania przez odwołującego na zwolnieniu lekarskim – brał on udział w działaniach ratowniczych, jako kierowca samochodu pożarniczego OSP G., zgodnie z podpisaną umową zlecenia na rzecz Urzędu Gminy w G. I., co zgodnie z ustawą z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – należało traktować jako wykorzystywanie zwolnienia lekarskiego od pracy w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem.

Od powyższej decyzji D. H. złożył odwołanie.

W uzasadnieniu podniósł, że w dniach 18 i 19.09.2012r. nie brał udziału w akcji ratowniczej w celach zarobkowych, niewłaściwie wykorzystując zwolnienie lekarskie, lecz jako strażak OSP na stanowisku kierowcy, ponieważ de facto był jedyną osobą, posiadającą uprawnienia do prowadzenia pojazdu pożarniczego w tych dniach. Po zakończonych

czynnościach odstawił on samochód do remizy, nie podejmując żadnych dodatkowych czynności, które byłyby związane z zakresem jego obowiązków, ustalonych w umowie zlecenia, zawartej z Gminą G. I.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu stwierdził, że odwołujący w trakcie pobierania zasiłku chorobowego z tytułu niezdolności do pracy w okresie od 10.09.2012r. do 23.09.2012r. (w dniach 18 i 19.09.2012r.) brał udział w działaniach ratowniczych jako kierowca samochodu pożarniczego OSP G., zgodnie z zawartą umową zlecenia, zawartą na okres od 05.08.2012r. do 31.12.2012r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący D. H. jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę w firmie (...) w G. I..

(dowód: zeznania odwołującego k: 14-16)

W okresie od 10.09.2012r. do 23.09.2012r. był niezdolny do pracy i przebywał na zwolnieniu lekarskim, wystawionym przez lekarza chirurga ze wskazaniami lekarskimi symbol 2 – tj. „chory może chodzić”. Za okres niezdolności do pracy odwołujący pobierał zasiłek chorobowy.

(dowód: akta rentowe (...)/ (...)(...) - zwolnienie lekarskie k: 13; zeznania odwołującego k: 14-16; dokumentacja medyczna k: 27)

Dodatkowo odwołujący posiada, zawartą z Urzędem Gminy w G. I. umowę zlecenia na okres od dnia 01.01.2012r. do 31.12.2012r., zgodnie z którą zleceniobiorca zobowiązał się do wykonywania czynności kierowcy – mechanika w jednostce Ochotniczej Straży Pożarnej w G.. Zgodnie z § 2 umowy – zlecenie obejmowało utrzymanie pojazdu i sprzętu w pełnej sprawności technicznej i gotowości bojowej. W ramach zawartej umowy – odwołujący kierował pojazdem strażackim gdy np. był wysyłany przez gminę do zabezpieczania różnego rodzaju imprez czy prezentowania sprzętu z okazji uroczystości. Zleceniobiorcy za wykonywanie czynności przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 235 zł miesięcznie. Część z otrzymywanych pieniędzy przeznaczonych było na konserwację sprzętu tj. zakup smaru czy oleju do pojazdu.

(dowód: umowa zlecenia k: 20; zeznania odwołującego k: 14-16)

W dniach 18 i 19.09.2012r. odwołujący brał udział w akcji ratowniczo-poszukiwawczej - jako strażak OSP na stanowisku kierowcy, ponieważ był jedyną osobą posiadającą uprawnienia do prowadzenia pojazdu pożarniczego w tych dniach w jednostce OSP G.. Akcja ta dotyczyła odnalezienia 23-letniego, zaginionego w tamtym czasie mieszkańca gminy G. I.

(bezsporne) , a udział w tej akcji nie mieścił się w ramach zawartej z gminą – umowy zlecenia, gdyż strażacy z ochotniczej straży pożarnej samodzielnie uczestniczyli w tych poszukiwaniach. Działania odwołującego ograniczyły się wówczas jedynie do samej akcji ratowniczej i dotyczyły obsługi radiostacji samochodowej i kierowania pojazdem. W ramach tych czynności nie podejmował działań ustalonych w umowie zlecenia zawartej z GminąG. I..

(dowód: zeznania odwołującego k: 14-16)

W ramach zawartej z gminą umowy zlecenia – odwołujący w okresie od 10.09.2012r. do 23.09.2012r. nie wykonywał żadnych innych czynności.

(dowód: zeznania odwołującego k: 14-16)

Biegły chirurg w opinii z dnia 18.09.2013r. uznał odwołującego za zdolnego do pracy ustalając, iż brak jest wskazań uznania do zasiłku chorobowego za okres od 10.09. do 23.09.2012r.. Stwierdził, że z uwagi na brak uzasadnienia

wydania zwolnienia lekarskiego (pismo lekarza wydającego nieczytelne) stwierdzono , że po miesiącu od zabiegu operacyjnego chory był wygojony.

(dowód: opinia k. 32-33)

Drugi biegły sądowy chirurg w opinii z dnia 24.06.2014r. stwierdził, że udział odwołującego w akcji ratowniczej w dniach 18 i 19.09.2012r. nie miał wpływu na przedłużenie jego niezdolności do pracy, z powodu schorzenia które to schorzenie stanowiło podstawę do wydania zwolnienia lekarskiego na okres od 10.09.2012r. do 23.09.2012r.

Biegły ustosunkowując się do zwolnienia lekarskiego, wystawionego przez lekarza na okres od 10.09.2012r. do 23.09.2012r. stwierdził, że odwołujący wykorzystywał to zwolnienie w sposób zgodny z zaleceniem lekarskim, ponieważ w pkt 16 zwolnienia widniał symbol 2 co oznacza „chory może chodzić”. A więc nie było żadnego przeciwwskazania medycznego, do wzięcia udziału w akcji ratowniczej w dniach 18 i 19.09.2012r., co mogło pogorszyć stan zdrowia odwołującego. Reasumując biegły wskazał, że odwołujący prawidłowo korzystał ze zwolnienia lekarskiego, a udział w akcji ratowniczej nie wpłynął na pogorszenie jego stanu zdrowia.

(dowód: opinia biegłego k: 53-55)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Należy zauważyć, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie budził wątpliwości i w pełni pozwalał na poczynienie ustaleń faktycznych.

Sąd uznał, za wiarygodne zeznania odwołującego, z których wynikało, że w dniach 18 i 19.09.2012r. – odwołujący, biorąc udział w akcji poszukiwawczej, nie podejmował żadnych dodatkowych czynności, które byłyby związane z zakresem jego obowiązków, ustalonych w umowie zlecenia zawartej z Gminą G. I.. Zeznania odwołującego byłyby w tym zakresie jednoznaczne i konsekwentne.

Przechodząc do rozważań merytorycznych, należy podkreślić, że stosownie do przepisu art. 17 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U.05.31.267) - ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia - traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Oznacza to, że ubezpieczony traci prawo do zasiłku chorobowego w przypadku wystąpienia jednej z dwóch niezależnych przesłanek, określonych w art. 17 ust. 1 przytoczonej ustawy, a więc wykonywania pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy lub wykorzystywania zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia (zob. wyrok SN z 20.01.2005r., sygn. I UK 154/04, publ. OSNP 2005/19/307).

Analizując pierwszą z negatywnych przesłanek, Sąd orzekający podziela pogląd Sądu Najwyższego, iż pracą zarobkową, której wykonywanie w okresie orzeczonej niezdolności do pracy powoduje utratę prawa do zasiłku chorobowego, na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa - jest każda aktywność ludzka zmierzająca do osiągnięcia zarobku, w tym pozarolnicza działalność gospodarcza, choćby nawet polegająca na czynnościach nie obciążających w istotny sposób organizmu przedsiębiorcy i zarazem pracownika pozostającego na zwolnieniu lekarskim (zob. wyrok SN z 05.04.2005r., sygn. I UK 370/04, publ. OSNP 2005/21/342). Należy zgodzić się także z interpretacją pojęcia „pracy zarobkowej”, zgodnie z którą odnosi się ono do wykonywania pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku zatrudnienia w szerokim tego słowa znaczeniu. Nie chodzi więc w szczególności o wykonywanie pracy podporządkowanej, czy zależności służbowej, co jest charakterystyczne dla stosunku pracy. Jest to więc „praca” w potocznym tego słowa znaczeniu, w tym także wykonywanie różnych czynności na podstawie różnych stosunków prawnych o charakterze cywilnoprawnym, a także prowadzenie własnej działalności gospodarczej, samozatrudnienie

(por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 maja 1996 r. III AUr 388/96 Prawo Pracy 1997/2 str. 43; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 stycznia 1999 r. III AUa 945/98 OSA 1999/11-12 poz. 58 str. 112; wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2000 r. II UKN 513/99 OSNAPiUS 2001/20 poz. 627; z dnia 19 lipca 2001 r. II UKN 494/2000 OSNP 2003/9 poz. 234, 20.01.2005 r. I UK 154/04). Praca powinna być świadczona osobiście, choć nie musi to być praca fizyczna (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 1999 r. II UKN 236/99 OSNAPiUS 2001/7 poz. 237; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 maja 1997 r. III AUa 155/97 Prawo Pracy 1997/7 str. 45).

O zakwalifikowaniu wykonywania określonych czynności jako „pracy” decyduje charakter stosunku prawnego, na podstawie którego są wykonywane i rodzaj tych czynności. Ważne jest, czy były wykonywane w rzeczywistości.

I tak w rozpoznawanej sprawie, ubezpieczony niewątpliwie w dniach 18 i 19.09.2012r. brał udział w akcji ratowniczej - lecz co istotne jako strażak OSP, nie zaś jako kierowca-mechanik w jednostce Ochotniczej Straży Pożarnej w G.. Zgodnie bowiem z § 2 umowy zawartej pomiędzy nim a Gminą – zlecenie obejmowało utrzymanie pojazdu i sprzętu w pełnej sprawności technicznej i gotowości bojowej. Istotnym też jest, że jego udział w akcji w tych dniach – spowodowany był faktem, że był on jedyną osobą posiadającą uprawnienia do prowadzenia pojazdu pożarniczego w tym czasie. Nie brał on zatem udziału w akcji ratowniczej w celach zarobkowych, bowiem nie wykonywał obowiązków, które określone były w łączącej strony umowie zlecenia. Zresztą, jak przyznał sam odwołujący - udział w akcji poszukiwania zaginionego nie mieścił się w ramach umowy zlecenia, zawartej z gminą. Przyznał on, że: „jako OSP sami pojechalśmy na tą akcję (...)”.

Odwołujący jest bowiem strażakiem Ochotniczej Straży Pożarnej, i jego udział podczas akcji w dniach 18 i 19.09.2012r. był w zasadzie udziałem społecznym, a nie pracą zarobkową w rozumieniu art. 17 ust. 1 ww ustawy z 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego (...). Poza tym ze względu na szczególny społeczny charakter funkcjonowania ochotniczych straży pożarnych – udział w akcjach ratowniczych (uprawniających nawet do otrzymania ekwiwalentu) - nie może być uznany za „pracę zarobkową”. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2009r. I UK 351/08).

Dodatkowo, Sąd zbadał również kwestię drugiej przesłanki z art. 17 cyt. ustawy, samodzielnie wyłączającej prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego tj. wykorzystywania zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia.

Jak wynika bowiem z opinii biegłego chirurga z dnia 24.06.2014r. – to odwołujący wykorzystywał zwolnienie lekarskie w sposób zgodny z zaleceniem lekarskim, ponieważ w pkt 16 zwolnienia widniał symbol 2 co oznacza „chory może chodzić”. Nie było zatem żadnego przeciwwskazania medycznego, do wzięcia udziału w akcji ratowniczej w dniach 18 i 19.09.2012r. co mogło pogorszyć stan zdrowia odwołującego. Biegły podkreślił, iż udział w powyższej akcji nie wpłynął na pogorszenie stanu zdrowia odwołującego.

W tym miejscu należy odnieść się pierwszej wydanej opinii biegłego chirurga z dnia 18.09.2013r.. Z opinii tej wynikało, że brak było wskazań do przyznania odwołującemu zasiłku chorobowego za okres od 10.09. -23.09.2012r.. Nie mniej jednak okoliczność ta nie była przedmiotem sporu – czy faktycznie brak było podstaw do wydania zwolnienia lekarskiego za okres od 10.09.-23.09.2012r. - czy też nie.

Na zakończenie warto także przytoczyć sentencję wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25.02.2014r. (syg. SK 18/13), w której stwierdzono, iż „Art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 159) w zakresie, w jakim stanowi podstawę utraty prawa do zasiłku chorobowego ubezpieczonego, który w okresie orzeczonej niezdolności do pracy wykonywał pracę zarobkową, uzyskując wynagrodzenie przekraczające minimalną wysokość wynagrodzenia za pracę, jest zgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 i 2, art. 31 ust. 3 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”

Z powyższych powodów, w przekonaniu Sądu, zachodzą podstawy, by przyjąć, że odwołujący swoim zachowaniem nie wyczerpał przesłanek do utraty prawa do zasiłku chorobowego na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Dlatego też, w oparciu o przepis art. 17 ust. 1 i art. 66 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa Sąd zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 01 marca 2013r., znak (...)/(...) i przyznał odwołującemu D. H. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 10 września 2012r. do 23 września 2013r.

SSR G. Gizewska-Rozmus